
ПАМ'ЯТІ МИХАЙЛА ПЕТРОВИЧА КУЧЕРИ

На 77-му році життя пішла від нас добра і чуйна людина, відомий археолог, доктор історичних наук **Михайло Петрович Кучера**. Він народився 21 листопада 1922 р. в с. Березівці Наровлянського р-ну Гомельської обл. у селянській родині. Щойно закінчивши в червні 1941 р. середню школу, вже в липні він вступив до лав Червоної Армії. Брав участь у боях Західного, Брянського, Другого Білоруського фронтів на територіях Росії, Білорусії та Польщі. Про його особисту мужність свідчать отримані бойові нагороди: орден Червоної Зірки та численні медалі (у тому числі і польські).

Після демобілізації в 1946 р. М. П. Кучера навчався на історичному факультеті Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (1947—1952) і вже тоді брав активну участь у роботах археологічних експедицій. Закінчивши вуз він вступає до аспірантури Інституту археології АН УРСР (1952—1953).

Протягом 50—60-х років Михайло Петрович керував роботою багатьох археологічних експедицій. Паралельно з польовими дослідженнями він працював над кандидатською дисертацією «Древній Пліснеськ», яку успішно захистив 1960 р. За активну участь у написанні третього тому «Археології Української РСР» (60—70-ті рр.) М. П. Ку-

чера поряд з іншими авторами 1977 р. був удостоєний звання лауреата Державної премії України.

Протягом 1974—1986 рр. М. П. Кучера очолював відділ польових досліджень Інституту археології, а також керував інтенсивними археологічними роботами по вивченню «Змійових валів». Розроблену ним концепцію походження цих середньовічних оборонних споруд було покладено в основу висновків докторської дисертації, котру він успішно захистив 1988 р. Перу вченого належить близько 100 наукових праць, серед яких особливо слід відзначити фундаментальну монографію «Змиевы валы Среднего Поднепровья», видану в Києві 1987 р.

З 1990 р. і до останніх днів Михайло Петрович працював провідним науковим співробітником-консультантом відділу давньоруської та середньовічної археології Інституту археології НАН України.

У цей період його наукової діяльності найбільш значним результатом став рукопис монографії про городища епохи Київської Русі на території сучасної України, підготовленої ним до друку.

Світла пам'ять про Михайла Петровича Кучеру назавжди залишиться у серцях його колег, учнів та близьких.